

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 5 ของการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนระหว่างโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูลกับโรงเรียนประจำเอกชนอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในบทนี้จะนำเสนอ สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูลกับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริหารงานโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทมีความสอดคล้องในภาพรวมด้านรูปแบบ และกระบวนการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน แต่มีความแตกต่างในรายละเอียดการบริหารงานในแต่ละด้านซึ่งดำเนินการตามลักษณะของโรงเรียนประจำแต่ละประเภท ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 56 - 60 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดทั้งหมดอยู่ในระดับปริญญาโท ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งอยู่ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 49 - 60 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี ผู้ดูแลนักเรียนประจำ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 46 - 50 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 6 - 10 ปี หัวหน้าหมวดวิชา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41 - 45 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 5 ปี หรือต่ำกว่าและครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 - 35 ปี หรือต่ำกว่า วุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 6 - 10 ปี

การบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนทั้งสองประเภท

1.การบริหารงานวิชาการ

1.1 การวางแผนงานวิชาการ

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างมีการวางแผนงานวิชาการโดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สอดคล้องเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานโรงเรียน โดยคำนึงถึงปรัชญาและเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน มาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่โรงเรียน (Benchmarking) ที่ต้องบรรลุถึงตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ และจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน โดยใช้ SWOT Analysis เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน

โดยที่โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศาสตร์ได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินการโดยกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเทียบเคียงกับโรงเรียนประจำชั้นนำในต่างประเทศทั้งในด้านการดำเนินหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และทรัพยากรที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทจะดำเนินการวางแผนงานทางด้านวิชาการในรูปของคณะกรรมการซึ่งอาจจะมีชื่อเรียกที่ต่างกัน แต่ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าระดับหรือหัวหน้าแผนก หัวหน้าหมวดวิชา และครูบางคน

ส่วนระยะเวลาในการวางแผนงานวิชาการนั้น โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นจะจัดทำแผนงานในระยะ 5 ปี โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศาสตร์จะวางแผนงานทางด้านวิชาการระยะ 3 ปี โดยมีความสอดคล้องกับการทำแผนงบประมาณรายจ่าย ล่วงหน้าระยะกลาง โดยที่โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จะจัดทำแผนงานทางด้านวิชาการรายปี หมวดวิชาและกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ จะจัดทำแผนงาน และโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนงานวิชาการของโรงเรียน มีการจัดทำแผนงานทางวิชาการระดับหมวดวิชา และกลุ่มวิชา โดยที่ครูผู้สอนจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานระดับหมวดวิชา

1.2 งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างเห็นว่าหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายและแนวทางการศึกษาของโรงเรียนประจำในภาพรวม แต่ยังไม่ได้วางดุลยภาพในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา และการจัดกิจกรรมตามหลักการอบรมของโรงเรียนประจำ หรือยังมีสัดส่วนในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

จึงมีการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา โดยดำเนินการสร้าง และ/หรือปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายและแนวทางการศึกษาของโรงเรียนยิ่งขึ้น

ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศาสตร์ จัดทำหลักสูตรของตนโดยเน้นการวางดุลยภาพทางด้านสาระการเรียนรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยผ่านกระบวนการและวิธีการเรียนรู้ด้วยการเรียนการสอนผ่านการบรรยาย การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม และการปลูกฝังคุณค่า ทักษะผ่านการสอนและการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นสูง นอกเหนือไปจากมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นมีความมุ่งมั่นในด้านการพัฒนาคุณลักษณะทางด้านคุณธรรมจริยธรรมและการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการในรายวิชาต่าง ๆ โดยใช้กิจกรรมสร้างประสบการณ์ทางด้านดนตรี กีฬา และศิลปะ

จากการที่โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ที่มีเป้าหมายทางการศึกษาเช่นนี้ ยุทธวิธีที่จะทำให้เกิดผล คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถสอดคล้องกับเป้าหมาย และภารกิจ การพัฒนาหลักสูตร สร้างการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การประเมินผล

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการเตรียมการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2544 โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานด้านหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์และเตรียมการใช้หลักสูตร

จากการวิจัยยังพบอีกว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ดำเนินการเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรด้วยวิธีการ จัดประชุม อบรม เชิญวิทยากรมาบรรยาย รวมทั้งการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู โดยเฉพาะการดำเนินการของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศาสตร์จะดำเนินการลักษณะนี้ค่อนข้างมาก

การดำเนินงานทางด้านวิชาการของโรงเรียนประจำเอกชนเหล่านี้ จะดำเนินการในลักษณะของการมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรและชุมชน คือ ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมดำเนินการ

1.3 งานการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้แนวคิด แผนงานต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ดังนั้นจึงให้ครูเห็นความสำคัญในการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ด้วยการนิเทศ และส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ผ่านการเรียนการสอนด้วยการบรรยาย ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ (สาระวิชา และกิจกรรม) การจัดทำโครงการ การฝึกประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติและการทำงานร่วมกัน (การปฏิบัติจริง ทักษะการทำงานร่วมกัน) เน้นการจัดการเรียน

การสอนแบบบูรณาการ (เชื่อมโยงองค์ความรู้) โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประจำเอกชน ประเภทพับลิคสกูล การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาจะมีการกำหนดเป็นประเด็นการเรียนรู้ (Theme) โดยใช้เวลาเรียนและจัดกิจกรรม ประเด็นละ 1 ภาคการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีการกำหนดประเด็นการเรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาเลือกเสรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการจัดการเรียนการสอนในวิชา Independent Study

มาตรการในการตรวจสอบความเข้าใจและการนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้ของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ตรวจสอบจากแผนการสอน การจัดกิจกรรม และมีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกันโดยครู หัวหน้าหมวดวิชา และผู้บริหารโรงเรียน

ครูส่วนใหญ่ของโรงเรียนประจำเอกชนทั้งสองประเภท มีทัศนคติว่าโรงเรียนประจำมีความเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบอีกประการหนึ่งของการจัดการศึกษาตามแนวทางของโรงเรียน คือ การจัดชั้นเรียน การจัดชั้นเรียนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิคสกูลจะจัดชั้นเรียนขนาดเล็ก ห้องเรียนละไม่เกิน 20 คน ส่วนประจำเอกชนประเภทอื่นจะจัดชั้นเรียนห้องเรียนละ 42 – 50 คน ในด้านของรูปแบบการจัดชั้นเรียนส่วนใหญ่จะจัดแบบคละนักเรียนเก่งและอ่อน แต่โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิคสกูล มีการจัดกลุ่มเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในบางรายวิชาตามระดับความสามารถ ส่วนการจัดนักเรียนเข้าแผนการเรียน โรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภทต่างให้โอกาสนักเรียนเลือกเข้าแผนอย่างเสรี แต่มีการพิจารณาผลการเรียนที่ผ่านมาประกอบด้วย

ด้านการจัดตารางเรียน พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท เน้นสัดส่วนระหว่างวิชาการกับกิจกรรมที่แตกต่างกัน โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิคสกูล จะจัดสัดส่วนระหว่างการเรียนการสอนวิชาการ ดนตรี หรือศิลปะและการออกแบบ กีฬา เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของนักเรียนประจำ ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นจะให้ความสำคัญกับการจัดตารางเรียนทางด้านวิชาการ แต่จะเสริมทางด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬาในเวลา

จุดมุ่งหมายและแนววิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประจำทางด้านดนตรี ศิลปะ การออกแบบและเทคโนโลยี การละคร พบว่า โรงเรียนประจำทั้งสองประเภท จัดกิจกรรมเหล่านี้เพื่อฝึกอุปนิสัย ความคิด จินตนาการ สุนทรียะ

ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางด้านศาสนา โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทให้ความสำคัญมากถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน จึงเน้นทั้งในด้านปฏิบัติและปริยัติ

การจัดกิจกรรมวิชาการ จะจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ หรือตอบสนองความถนัด ความสนใจ ของนักเรียน ทั้งที่เป็นในลักษณะที่โรงเรียนกำหนดเป้าหมายไว้ หรือเสริมศักยภาพนักเรียน

1.4 การจัดครูเข้าสอน

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างจัดครูเข้าสอนตามคุณวุฒิ ความถนัด และประสบการณ์ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระและกิจกรรม โดยรูปแบบการจัดครูเข้าสอนรายวิชาละ 1 คน การสอนเป็นทีม และจัดให้มีผู้ประสานงานรายวิชา

1.5 งานบริการทางวิชาการ

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างให้ความสำคัญกับการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านสื่อการเรียน จัดให้ห้องสมุดหลายลักษณะ ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนทั้งสองประเภทจัดให้มีอาคารเรียน และห้องฝึกปฏิบัติการทางด้านศิลปะ ห้องซ้อมดนตรี และห้องฝึกซ้อมการแสดง ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษายังจัดให้มีอาคารเรียนและฝึกปฏิบัติการในด้านการออกแบบและเทคโนโลยี โรงละคร รวมทั้งจัดโครงการค่ายวิชาการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นระยะเวลา 12 วัน

ในด้านการพัฒนานักเรียน โรงเรียนประจำเอกชนเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ ด้วยการส่งเสริม สนับสนุน จัดโอกาส และกิจกรรมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

1.6 งานการปรับปรุงการเรียนการสอน

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้วยการนิเทศ พัฒนาและส่งเสริมครูให้มีความสามารถทางวิชาการเพิ่มขึ้น มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวางแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

1.7 การวัดและประเมินผล

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างดำเนินการวัดและประเมินผลตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ แต่โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาลจัดระบบการประเมินนักเรียนใน 4 ด้าน เท่า ๆ กัน คือ ด้านวิชาการ ด้านการกีฬา ด้านดนตรี หรือศิลปะและการออกแบบ ด้านภาวะผู้นำ การเข้าร่วมกิจกรรม และบำเพ็ญประโยชน์ โดยจัดทำแบบประเมินทั้ง 4 ด้าน จัดสร้างแบบประเมินรายวิชาที่ให้ทั้งครู

และนักเรียนประเมินการเรียนของตนเอง และปัญหาทางอารมณ์ แบบประเมินคุณลักษณะทางด้านจริยธรรมตามหลักศาสนา

1.8 การพัฒนางานด้านวิชาการ

ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนเอกชนทั้ง 2 ประเภท เน้นการพัฒนางานด้านวิชาการ ด้วยการปรับปรุงหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งสังคมไทย และสังคมโลก ให้นักเรียนมีความสามารถในระดับสากล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยดำเนินการ

1.9 การประเมินผลการบริหารงานด้านวิชาการ

ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทให้ความสำคัญกับการประเมินผลการบริหารงานด้านวิชาการ ทั้งนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก จึงกำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารงานวิชาการเป็นรายปี

2. ด้านการดูแลนักเรียนประจำ

ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนเอกชนทั้ง 2 ประเภทบริหารงานด้านการดูแลนักเรียนประจำ เป็นไปตามลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนประจำแต่ละประเภท จำนวนของนักเรียนประจำ หลักการอบรม ดังนี้

2.1 การวางแผนการดูแลนักเรียน

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการวางแผน และจัดระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านการดูแลนักเรียนประจำ

2.2 การจัดระบบการดูแลนักเรียนประจำ

โรงเรียนประจำเอกชนทั้งสองประเภท ต่างจัดระบบการดูแลนักเรียนนักเรียนประจำตามลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียน ด้วยการกำหนดปริมาณนักเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับการอยู่ประจำ ในการกำหนดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำ โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพิบิลิสกุล จะจัดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการปกครองดูแลเฉพาะ และถือเป็นงานหลัก โดยให้ผู้ดูแลนักเรียนประจำทำการสอนหนังสือด้วย ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น จะจัดให้ครูทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำ จัดให้ครูส่วนหนึ่งทำหน้าที่ดูแลนักเรียนประจำ หรือจัดในลักษณะครูเวร

2.3 การคัดเลือกผู้ดูแลนักเรียนประจำ

ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท มีหลักเกณฑ์ที่คล้ายคลึงกันในการพิจารณาผู้ดูแลนักเรียนประจำด้านความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ แต่มีความแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณา กล่าวคือ การคัดเลือกผู้ดูแลนักเรียนประจำของโรงเรียนประจำประเภทพหุศึกษาศูนย์จะเน้นในด้านประสบการณ์ เคยผ่านการศึกษาในโรงเรียนประจำมาก่อน ต้องมีคู่สมรส และคู่สมรสต้องทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำด้วย ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นจะพิจารณาด้านความเหมาะสม และความสมัครใจเป็นหลัก

2.4 การดำเนินงานการดูแลนักเรียนประจำ

ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างดำเนินการในการดูแลนักเรียนประจำ โดยเน้นการดูแลส่งเสริมสุขภาพ อนามัย การให้คำปรึกษา การส่งเสริมวินัย การประสานงานกับผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมของนักเรียนที่อยู่ประจำ แต่มีความต่างที่ระบบการปกครองนักเรียน โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปกครองดูแลตนเองค่อนข้างมาก จัดให้มีหัวหน้านักเรียนทำหน้าที่ช่วยดูแล และส่งเสริมวินัยนักเรียน ซึ่งบทบาทนี้ของการดูแลนักเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น จะเป็นหน้าที่ของครูเสียมากกว่า

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนประจำ ด้วยการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายและแนวทางการศึกษาของโรงเรียนเพื่อฝึกอุปนิสัย พัฒนาบุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ

ทัศนะของผู้ดูแลนักเรียนประจำ ในด้านผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนอบรมตามแนวทางของโรงเรียนประจำ คือ ทำให้นักเรียนมีอุปนิสัย บุคลิกภาพ คุณธรรมในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น หรือในการดำรงชีวิตในอนาคตได้

แต่กิจกรรมที่โรงเรียนประจำควรจัดให้มากขึ้น คือ กิจกรรมทางด้านสังคม การฝึกทักษะทางการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกันและการแก้ปัญหา

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างจัดระบบในการดูแลให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางด้านจิตใจ การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ประสานงานกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหา ให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพอนามัยและพัฒนาการที่สมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาสุขภาพอนามัย การจัดโภชนาการ การจัดสภาพแวดล้อมและการรักษาพยาบาล

ในด้านที่โรงเรียนประจำควรปรับปรุง คือ ระบบการดูแลนักเรียนประจำที่ไม่สอดคล้องกับภาวะการณ์ ระเบียบประเพณีบางประการที่ไม่เอื้อในสถานการณ์ปัจจุบัน การจัดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนประจำทั้ง การกำหนดจำนวน และคุณภาพ นักเรียนที่เหมาะสม

2.5 การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านการดูแลนักเรียนประจำ

ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนทั้งสองประเภท มีการจัดระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านการดูแลนักเรียนประจำเป็นระยะ ๆ แต่ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์จะจัดระบบการกำกับติดตาม ประเมินผล โดยคณะกรรมการประเมินผลจะทำหน้าที่ประเมินการดำเนินงานของผู้ดูแลนักเรียนประจำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสัญญาจ้าง และการจ่ายค่าตอบแทนในส่วนตำแหน่งอื่น เช่น อนุสาสก์

3. การบริหารงานธุรการ และการเงิน

จากผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานในส่วนของธุรการและการเงินของโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างจัดระบบการบริหารงานที่เน้นประสิทธิภาพ ประหยัด และเน้นความพึงพอใจของผู้รับบริการ

การจัดระบบการบริหารงานทางด้านธุรการ และการเงิน โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จัดบุคลากรในการทำหน้าที่โดยแยกความรับผิดชอบออกจากฝ่ายวิชาการ แต่สนับสนุนการดำเนินงานระหว่างกัน การบริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภท เป็นดังนี้

3.1 การวางแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการจัดทำแผนงานการดำเนินงานทางด้านการเงิน โดยกำหนดเป้าหมาย และมาตรฐานการดำเนินงาน

3.2 งานสารบรรณ

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จัดระบบการดำเนินงานทางด้านสารบรรณ เพื่อประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว โดยที่โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น จะจัดหน่วยงานสารบรรณกลางทำหน้าที่ ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์จะแยกงานสารบรรณไปให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการเอง โดยสารบรรณกลางจะมีภาระงานที่น้อยลง

3.3 งานการเงินและบัญชี

จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานทางด้านการเงินและบัญชี โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทมีลักษณะการดำเนินงานที่ต่างกัน โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น บุคลากรทำหน้าที่ทางด้านการเงินและบัญชี เป็นลักษณะของผู้ดูแลการใช้จ่ายเงินของมูลนิธิที่สนับสนุนโรงเรียน แต่ในส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์ จะเป็น

เจ้าหน้าที่ ดำเนินการตามระเบียบของโรงเรียน และมีการจัดทำอำนาจด้านการเงินและบัญชี โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนจะลดภาระงานในการตัดสินใจลงได้ระดับหนึ่ง ใช้วิธีการบันทึกบัญชีแบบ ฟุ้งรับ ฟุ้งจ่าย และบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสะดวกรวดเร็ว ลดข้อผิดพลาด ลดเวลา ลดขั้นตอน และกำลังเจ้าหน้าที่ดำเนินการลงได้

3.4 การงบประมาณ

จากผลการวิจัย พบว่า การจัดทำและบริหารงบประมาณ โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ให้ความสำคัญกับการจัดงบประมาณเพื่อให้เกิดผลแก่การพัฒนา นักเรียนและการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการที่พิจารณาการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน จะแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับโรงเรียน และระดับของผู้ดูแลกองทุนที่สนับสนุนโรงเรียน การบริหารงบประมาณของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิสกุลจะเป็น ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และระบบงบประมาณแบบอิงผลการปฏิบัติงาน โดยการจัดทำงบประมาณล่วงหน้า 3 ปี ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น จะเป็นงบประมาณแบบปฏิบัติอยู่ รายปี โดยมีการจัดทำแผนงาน โครงการประกอบการของงบประมาณ

3.5 งานพัสดุและจัดซื้อ

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จัดระบบควบคุมดูแลการจัดซื้อที่มีประสิทธิภาพ ประหยัด โดยมีการประเมินผู้ขายที่เชื่อถือได้

3.6 งานธุรการทั่วไป

จากผลการวิจัย พบโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จัดระบบการดำเนินการในด้านการจัดเวียนเอกสาร จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านเอกสาร และใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยดำเนินการ

3.7 การประเมินผลการบริหารงานธุรการ

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จัดระบบการประเมินผลการดำเนินงานทั้งในด้านประสิทธิภาพ ประหยัด และความพึงพอใจของผู้รับบริการ

4. การบริหารงานบุคคล

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการวางแผนการใช้กำลังคนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดระบบการดำเนินงาน การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประจำประเภทพับลิสกุลอยู่ในรูปของคณะกรรมการ ส่วนโรงเรียนเอกชนประเภทอื่น มีทั้งการบริหาร

งานบุคคลขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน และในรูปของคณะกรรมการ ในส่วนของการดำเนินงานตามข้อข่ายการบริหารงานบุคคล เป็นดังนี้

4.1 การวางแผนการบริหารงานบุคคล

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทมีการจัดทำแผนงานการบริหารงานบุคคล กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

4.2 การกำหนดความต้องการด้านบุคคล

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท มีการวางแผนกำลังคนให้สอดคล้องกับภารกิจและการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งในด้านจำนวนและคุณสมบัติ มีการประเมินความเหมาะสมของกำลังคนในปัจจุบัน วางแผนการใช้กำลังคนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดความซ้ำซ้อนของกำลังคน

ในด้านของการกำหนดตำแหน่ง เงินเดือนและค่าจ้าง พิจารณาจากคุณวุฒิหรือตำแหน่งของบุคคล แต่การกำหนดเงินเดือนและค่าจ้างต่างกัน โดยที่โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิสกุล จะกำหนดระบบเงินเดือนและค่าจ้างเป็นแบบผสมทั้งแบบเงินเดือนประจำ และตามความสามารถพิเศษ โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นจัดระบบเงินเดือนโดยกำหนดเป็นระดับตามตำแหน่ง แต่โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จะจัดสวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอื่นในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

4.3 การสรรหาคณาการ

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทดำเนินการสรรหาคณาการโดยกำหนดวิธีการและขั้นตอนด้วยวิธีการสอบคัดเลือก ด้วยการสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ และคัดเลือกโดยประเมินความสามารถ ความประพฤติ คุณวุฒิและประสบการณ์

4.4 การจัดและบริหารบุคลากร

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทจัดและบริหารบุคคลในด้านการดำเนินการบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู ตมระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน การจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ในส่วนที่ต่างกัน คือ การจัดระบบบริหารบุคคล โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิสกุล จะทำสัญญาต่อท้ายระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ด้วยการจัดทำสัญญาจ้างใน ระยะ 3 ปี 5 ปี และจนครบเกษียณอายุ โดยการต่อสัญญาในแต่ละระยะต้องผ่านการประเมินตามระเบียบวิธีการ

4.5 การพัฒนาบุคลากร

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานที่เพิ่มพูนขึ้น มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างขวัญและกำลังใจ ด้วยการให้โอกาสในการลาไปศึกษาต่อ การอบรม สัมมนา จัดทำผลงานทางวิชาการ โดยจัดงบประมาณสนับสนุน

4.6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท มีความต่างกันโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาลง จักระบบการประเมินใน 2 รูปแบบ คือ การประเมินการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือน และการประเมินเพื่อต่อสัญญาจ้างเมื่อครบตามระยะเวลาของสัญญา ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นจะประเมินเฉพาะการปฏิบัติงานประจำปี

4.7 การให้บุคลากรพ้นจากงาน

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท กำหนดให้บุคลากรเกษียณอายุ 60 ปี และอาจต่อสัญญาจ้างเป็นรายปีได้ ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาลงจะจัดโครงการออกจากงานโดยความเห็นชอบร่วมกัน (Mutual Separation Plan) ซึ่งโครงการนี้โรงเรียนจะจัดตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

4.8 การประเมินผลการบริหารงานบุคคล

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท มีการกำหนดให้มีการประเมินผลการบริหารงานบุคคลเป็นรายปี

5. การบริหารกิจการนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างมีลักษณะการบริหารกิจการนักเรียนที่สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย และแนวทางการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

5.1 การวางแผนการบริหารกิจการนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการวางแผนการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนและการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารกิจการนักเรียนเป็นรายปี

5.2 การรับนักเรียนใหม่ และการทำทะเบียนนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท มีรูปแบบการรับนักเรียนใหม่ที่แตกต่างกัน โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์จะกำหนดรูปแบบการรับนักเรียนใหม่โดยมีการสมัคร และแจ้งความจำนงล่วงหน้า ระยะ 1 ปี ใช้ระบบการสอบคัดเลือกและการสัมภาษณ์ ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น จะดำเนินการรับนักเรียนใหม่ด้วยการสมัครและดำเนินการคัดเลือกให้เสร็จสิ้นเป็นคราว ๆ ไป

ด้านการทำทะเบียนนักเรียน จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างมีการจัดทำระเบียบและทะเบียนนักเรียนในด้านประวัติ ผลการเรียน และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์จะจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน โดยมีความเห็นและการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ดูแลนักเรียนประจำด้วย

ด้านการจัดระบบงานปกครอง จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างมีการจัดทำระเบียบวินัย และการลงโทษ ให้สอดคล้องกับการอยู่ประจำของนักเรียน แต่ในส่วนที่ต่างกัน คือ ระบบการปกครองของนักเรียนที่อยู่ประจำ โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์จะจัดระบบการปกครองโดยให้หัวหน้านักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองดูแลนักเรียน ภายใต้การปกครองดูแลจากผู้ดูแลนักเรียนประจำ ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น หน้าที่ในการปกครองดูแลเป็นของครูผู้ดูแลนักเรียนประจำ

ด้านการส่งเสริมวินัย จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างส่งเสริมเรื่องระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนประจำ แต่โรงเรียนพหุศึกษาศูนย์จะจัดให้หัวหน้านักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ และการลงโทษตามกรอบของโรงเรียนด้วย

5.3 การจัดบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างให้ความสำคัญในการจัดบริการต่าง ๆ ในโรงเรียนทางด้านการบริการแนะแนว การดูแลนักเรียนที่ประสบปัญหาทางด้านจิตใจ การบริการสุขภาพ การบริการอาหาร การจัดระบบรักษาความปลอดภัย การจัดหาทุนการศึกษา ซึ่งในส่วนที่มีความแตกต่างกันบ้าง คือ ด้านการจัดทุนการศึกษา โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์ จะจัดหาทุนการศึกษาในลักษณะที่มอบให้กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติเปรียบพร้อมทั้งด้านความประพฤติ ผลการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม ส่งไปศึกษาในโรงเรียนประจำชั้นนำในต่างประเทศในระยะเวลา 1 ปี และการจัดร้านค้าในโรงเรียน โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษาศูนย์จะจัดในลักษณะของสหกรณ์ โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อฝึกทักษะ ประสบการณ์วิชาชีพ

5.4 กิจกรรมนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างให้เห็นสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นอย่างมาก ถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนานักเรียน ดังนั้นจึงสนับสนุนการจัดกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบ มีการจัดบุคลากรสนับสนุนการเป็นที่ปรึกษา จัดงบประมาณเพื่อการดำเนินการ และโรงเรียนประจำแบบพับลิกสกูล ถือว่ากิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินนักเรียนอย่างรอบด้าน และโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นมีนโยบายที่จะจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนอยู่ประจำให้มากขึ้น

5.5 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนเก่า

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนเก่า เพื่อให้นักเรียนเก่ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจการของโรงเรียน การเป็นทรัพยากรบุคคลในการให้ความรู้ จัดกิจกรรมให้กับโรงเรียน กิจกรรมยกย่องนักเรียนเก่าให้เป็นแบบอย่าง โดยที่นักเรียนเก่าของโรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภท ถือเป็นเครือข่ายที่มีส่วนสนับสนุนกิจการของโรงเรียนที่เข้มแข็งมาก

5.6 การประเมินผลการบริหารกิจการนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างจัดระบบการประเมินผลการบริหารกิจการนักเรียนเป็นรายปี เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและวางแผนการดำเนินงานต่อไป

6. การบริหารงานอาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างดำเนินการบริหารงานด้านอาคารสถานที่เพื่อประโยชน์ใช้สอย และการดำเนินการของโรงเรียน ดังนี้

6.1 การวางแผนการบริหารอาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างมีการวางแผนการจัดสร้าง ดูแลรักษา และซ่อมบำรุง ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

6.2 การจัดสร้างและวางผังอาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างมีการจัดสร้างและวางผังอาคารที่โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ใช้สอย และสอดคล้องต่อภารกิจและการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างครบครันทั้งในด้านอาคารเรียน อาคารที่พักห้องปฏิบัติการ โดยเฉพาะโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูลมีการจัดสร้างอาคารและห้องปฏิบัติการเฉพาะด้าน ทั้งในด้านศิลปะ การออกแบบโรงละคร ห้องซ้อมดนตรี ให้มีสนามกีฬา

อาคารกีฬา หลากหลายประเภทสอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายและแนวทางการศึกษาของโรงเรียน

6.3 งานใช้อาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างจัดอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการได้อย่างครบถ้วนตามภารกิจ มีการจัดสร้างค่ายของโรงเรียนนอกสถานที่เพื่อใช้เป็นที่พัก และปฏิบัติการของบุคลากรและนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งการดำเนินการในส่วนนี้โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิสกุลมีการจัดการในเชิงธุรกิจ เพื่อให้บริการอาคารสถานที่ของโรงเรียนด้วย

6.4 งานการบำรุงอาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทมีการตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่ในโรงเรียน และดำเนินการปรับปรุงตกแต่งอาคารสถานที่ให้สามารถใช้งานได้ดียิ่งขึ้น

6.5 งานการควบคุมการใช้อาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ มีการกำหนดระเบียบการใช้อาคาร เครื่องอำนวยความสะดวก ดำเนินการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ และเครื่องมืออันจำเป็น ดำเนินการซักซ้อมการดับเพลิง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้อาคาร

6.6 การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างจัดให้มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงาน

7.การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทดำเนินการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนเป็นที่ยอมรับจากชุมชน จัดให้บุคลากรและนักเรียนร่วมทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยมีการบริหารงาน ดังนี้

7.1 การให้บริการแก่ชุมชน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการให้บริการแก่ชุมชนในด้านการศึกษาดูงาน วิจัย ให้ใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม

ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน อนุญาตให้บุคลากรของโรงเรียนไปบรรยายให้ความรู้ภายนอกโรงเรียน

7.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

7.3 การรับการสนับสนุนจากชุมชน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างรับการสนับสนุนจากชุมชน ในด้านของการให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางด้านศาสนา หรือใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้และการจัดกิจกรรม การศึกษา ภูมิปัญญาจากท้องถิ่น

7.4 การสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีความร่วมมือและความสัมพันธ์กับผู้ปกครองเป็นอย่างดี มีการจัดประชุม พบปะ เข้าร่วมกิจกรรม และได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

7.5 การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้วยการจัดทำวารสาร สิ่งพิมพ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมของบุคลากรของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อสรุปผลการวิจัยข้างต้น พบว่า การบริหารงานโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีความสอดคล้องในรูปแบบและกระบวนการบริหารงานในภาพรวม แต่มีความแตกต่างในรายละเอียดการบริหารงานในบางด้าน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามลักษณะของโรงเรียนประจำแต่ละประเภท ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนและเพศของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม พบว่า ในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน 4 คน เป็นเพศหญิง 3 คน และเพศชาย 1 คน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของโรงเรียนประจำแต่ละประเภท ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูลจะ

เป็นเพศชายมาโดยตลอดนับตั้งแต่ก่อตั้ง เช่นเดียวกับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กหญิง ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นเพศหญิงมาโดยตลอดเช่นกัน ส่วนกลุ่มผู้ช่วยบริหารโรงเรียน 14 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด จะเห็นได้ว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นจะมีลักษณะเช่นเดียวกับผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มผู้ดูแลนักเรียนประจำจำนวน 20 คน เป็นเพศหญิง 16 คน เพศชาย 4 คน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการดำเนินการของโรงเรียนประจำของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ในการจัดบุคลากรทำหน้าที่ดูแลนักเรียนประจำ กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 20 คน เป็นเพศหญิง 19 คนและเพศชาย 1 คน เช่นเดียวกับกลุ่มครูผู้สอน 20 คน เป็นเพศหญิง 19 คน เพศชาย 1 คน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนรวมของหัวหน้าหมวดวิชา และครูโรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภทที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ด้านวุฒิการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีวุฒิมหาบัณฑิตปริญญาตรี แต่มีข้อสงสัยประการหนึ่งคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเหล่านี้มีระดับการศึกษาที่สูงระดับปริญญาโท และปริญญาเอกทั้งสิ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนเหล่านี้

ในการอภิปรายผลของการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทจะอภิปราย เป็นลำดับ ดังนี้

1.ภาพรวม

แม้งานวิจัยนี้จะใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาการบริหารงานโรงเรียน 7 ด้าน แต่ผู้วิจัยมีความเห็นตรงกันกับรุ่ง แก้วแดง (2544 : 54 – 57) ที่มีความเห็นว่า การบริหารงานโรงเรียนจะแบ่งออกกี่งานก็ตามแต่ แต่ต้องให้ความสำคัญของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุด โดยที่งานบริหารอื่น ๆ ในโรงเรียน เป็นส่วนที่สนับสนุนให้ภารกิจในการจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ในการบริหารโรงเรียนจึงควรแบ่งออกเป็นภารกิจ 3 กลุ่ม กลุ่มที่ความสำคัญที่สุด คือ ภารกิจด้านการเรียนรู้ กลุ่มที่ 2 ที่มีความสำคัญรองลงมา คือ ภารกิจด้านการสอน และกลุ่มที่ 3 คือ ภารกิจด้านการบริหาร ซึ่งหมายรวมถึง งานบริหารทั่วไป งานการเงิน การคลัง พัสดุ งานสถานที่ ซึ่งงานเหล่านี้หากสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้แล้ว กิจกรรมจะลดลง ใช้เวลาและคนน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกันกับข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ เพราะในการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานทั้งในด้านการเงินและบัญชี และจากการศึกษาโดยการประมวลวิสัยทัศน์ สภาพปัจจุบัน พันธกิจของโรงเรียน แผนงาน แผนพัฒนาและการดำเนินการของโรงเรียนประจำเอกชนเหล่านี้พบว่า ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้มากที่สุด จะเห็นได้จากความสอดคล้องต้องกันของเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน คือ พัฒนาอุปนิสัย โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพัชลิสกุล กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาอุปนิสัยของผู้เรียนผู้เรียนเป็นฐานหลัก โดยมีเป้าหมายประกอบเป็นอุปกรณ์ 3 ด้าน คือ การพัฒนาบุคลิกภาพและนิสัยความเคยชินอันเนื่องมาจากการบ่มเพาะอุปนิสัย ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และการให้ผู้

เรียนรู้ตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นอิสระ ควบคู่ไปกับการพึ่งพิงอิงกันกับผู้อื่น (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2543: 15) และโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่นแม้จะเก็บข้อมูลจาก 3 โรงเรียนที่บริบททางสังคมสอดคล้องกัน 2 โรงเรียน แต่มีความสอดคล้องในด้านวิสัยทัศน์ คือ การผลิตนักเรียนให้พร้อมและมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม ความเป็นกุลสตรี ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก แต่ยังคงดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย ความเป็นเลิศทางวิชาการ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จากวิสัยทัศน์ที่แสดงถึงเป้าหมายเช่นนี้ จะเห็นภาพของการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภท ในภาพรวมในด้านเป้าหมาย แต่จะเห็นภาพเชิงเปรียบเทียบ ในแง่ของวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย

ในส่วนของการบริหารงานแต่ละด้านที่โรงเรียนประจำเอกชนดำเนินการนั้น มุ่งประสิทธิผลในเชิงของคุณภาพ เพราะต้องยึดถือว่าการบริหารงานโรงเรียนเป็นการบริหารเชิงของคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 35) ให้ถือวาระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ดังนั้นข้อค้นพบอีกประการหนึ่งของวิจัยนี้ จะเห็นความสอดคล้องของการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท คือ การมีรูปแบบ และกระบวนการบริหารงานโรงเรียนแบบ PDCA ตามที่ สุวิมล ว่องวาณิช (2544: 13) สรุปไว้ดังนี้ กล่าวคือ มีการวางแผนการทำงาน (Plan) การลงปฏิบัติมีปฏิบัติงาน (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) และการตรวจสอบการทำงาน (Act)

ดังที่จะเห็นได้จากโรงเรียนประจำเอกชนที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ดำเนินการตามขั้นตอนนี้ ตั้งแต่มีการวางแผน การปฏิบัติงาน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป

ในด้านรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชนทั้ง 2 ประเภท จะเน้นที่การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยจัดรูปการบริหารงานโรงเรียนในลักษณะของคณะกรรมการ โดยให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผลงาน และร่วมกันปรับปรุง แก้ไขงาน และนอกจากนี้ยังได้ให้ผู้ปกครอง นักเรียนเก่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน และสะท้อนออกมาในรูปของการยอมรับต่อโรงเรียน

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ต่างมีการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการของโรงเรียน มีการกำหนดเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์ ใช้แผนยุทธศาสตร์อันเป็นแผนปรับปรุงพัฒนาเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2543: 21) ในการใช้ยุทธศาสตร์เพื่อให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะต้องใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือ ทำงานแต่ละช่วงเวลาอย่างมีเป้าหมายชัดเจน แก้ปัญหาเฉพาะตนเอง มีจุดเน้นและแนวทางปรับปรุงพัฒนาเป็นการเฉพาะโรงเรียนอย่างแน่นอน

ในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนประจำเอกชนเหล่านี้ยังคงปรัชญา และแนวทางการศึกษาของตนอย่างเหนียวแน่น ซึ่งหมายถึงจุดหมายการศึกษาที่ชัดเจน แต่มีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม โรงเรียนประจำเอกชนจึงเป็นโรงเรียน มีการปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีการดำเนินการในลักษณะที่ก้าวหน้า

2. การบริหารงานโรงเรียนแต่ละด้าน

ลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนประจำ สิ่งที่น่าสังเกต คือ การพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน เติบโตตามศักยภาพ ทั้งด้านความสามารถ บุคลิกภาพ อุปนิสัย ดังนั้นการบริหารงานโรงเรียนแต่ละด้าน แม้จะแยกส่วนในด้านภารกิจ แต่มีส่วนสนับสนุน เกี่ยวเนื่องกันในด้าน การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย

2.1 การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการ ถือเป็นงานที่สำคัญในโรงเรียน นักการศึกษาบางท่านถือว่างานวิชาการมีความสำคัญที่สุดในภารกิจทั้งหมดของงานโรงเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภท สามารถสรุปได้ว่างานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของโรงเรียนประจำเอกชน งานวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนานักเรียน ซึ่งต้องคำนึงว่าเป้าหมายสูงสุดของงานอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ (กมล ภูประเสริฐ, 2544: 8) จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น กำหนดไว้ในพันธกิจของโรงเรียน ในการพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิคสกูล ให้ความสำคัญกับความสามารถทางวิชาการเป็นด้านหนึ่งของการประเมินนักเรียน

ในการบริหารงานทางด้านวิชาการ โรงเรียนประจำเอกชน ทั้ง 2 ประเภท ให้ความสำคัญกับการวางแผนงาน หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การนิเทศการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

การจัดระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประจำเอกชนอยู่ในรูปคณะกรรมการ ซึ่งการดำเนินการนั้นการวิจัยพบว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนงาน การตัดสินใจ การดำเนินงานทางวิชาการ การแก้ไขปัญหาด้านวิชาการของโรงเรียน ซึ่งการจัดระบบบริหารเช่นนี้ ส่งผลให้โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความร่วมมือมากขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกมล ภูประเสริฐ (2544:8) การบริหารที่ดี คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความรู้ในทฤษฎีและปรัชญาหลักสูตรแต่ละประเภท (วิโรจน์ สารรัตน์, 2544: 170) จะมีความสำคัญยิ่งต่อสภาพและบรรยากาศการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียน และจากงานวิจัยของสายฝน เชิงเชาว์ ในการศึกษาการตัดสินใจสั่งการของ

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารใช้วิธีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนตัดสินใจ (กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2537: 70 – 71) จากข้อค้นพบจากการวิจัยนี้สอดคล้องกันกับผู้ที่ศึกษามาทั้งหมด ซึ่งพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างมีคุณลักษณะเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ และใช้วิธีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งงานวิจัยของทิสนา แชมมณี และคณะ (2544: 27 – 33) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน บทสรุปในด้านยุทธวิธีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและกระบวนการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนพหุลักษณะ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ของครู การเป็นผู้นำทางความคิด ชี้นำแนวคิดด้านต่าง ๆ ให้กับครู และให้ครูช่วยกันคิดต่อ การกระตุ้นและให้ความอิสระแก่ครูในการพัฒนา การให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการในทุกระดับและหลายลักษณะ การมีและใช้แนวคิดหลักในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทำให้ครูมีหลักในการพัฒนาที่ชัดเจน การบริหารจัดการที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนา โดยการบริหารจัดการทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอน

งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นงานหลักงานหนึ่งของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนประจำเอกชนจะใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาในโรงเรียน และยังปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวการศึกษาของโรงเรียนประจำมากขึ้น ดังที่ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2543: 15 – 16) กล่าวถึงการบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ต้องใช้แนวทาง 3 ด้านประสานกันคือ แนวทางการปรับหลักสูตรที่มีขอบเขตกว้างมากกว่าหลักสูตรตามที่กระทรวงศึกษาธิการวางไว้ โดยมุ่งให้ผู้เรียน มีทางเลือกที่กว้างขวางขึ้น ทั้งที่เป็นวิชาและกิจกรรม แนวทางเน้นผู้เรียนผู้เป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ ความถนัดตามพหุปัญญา การพัฒนาปัญญาทางอารมณ์ แนวทางการเรียนรู้แบบผู้เรียนคิดเอง – สร้างเอง (Constructionism) การส่งเสริมใช้สมองอย่างทั่วด้าน การเรียนอย่างเพลิดเพลิน และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งการดำเนินการตามนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ ทั้งนี้เพราะผลเกิดขึ้นกับนักเรียน

ในด้านการดำเนินการหนึ่งซึ่งผู้วิจัยค้นพบ คือ โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุลักษณะ มีการจัดทำแบบประเมินนักเรียนการเรียนรายวิชา โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนของตนเอง และครูร่วมกับนักเรียนประเมินปัญญาอารมณ์ (Emotional Quotient) เป็นสิ่งที่น่าสนใจ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนควรที่จะมีข้อมูลการประเมินตนเองของนักเรียน ประกอบการวางแผน หรือปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

2.2 การดูแลนักเรียนประจำ

ด้านการดูแลนักเรียนประจำ แม้โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จะจัดระบบการดูแลที่แตกต่างกัน ในด้านของที่พักรักษาตัว ผู้ที่ทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำ แต่สิ่งที่โรงเรียนทั้ง 2 ประเภทมีความสอดคล้องกัน คือ การดูแลนักเรียนให้มีการพัฒนาที่สมวัย คำนึงถึงสุขภาพอนามัยของนักเรียนประจำเป็นหลัก ระบบการให้คำปรึกษาดูแล และการรักษา ระเบียบวินัย

งานด้านการดูแลนักเรียนประจำ ถือเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน ประการหนึ่ง ดังนั้นผลการวิจัยจึงมีข้อสรุปที่ตรงกันระหว่าง โรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภท คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำต้องมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และมีจิตวิทยาในการทำหน้าที่ ดูแลนักเรียนประจำ ข้อควรคำนึงก็คือว่า เมื่อนักเรียนมาอยู่ประจำที่ โรงเรียน จะดำเนินการอย่างไรให้สภาพแวดล้อมอบอุ่น ในการศึกษาแนวทางการจัดโรงเรียนใน กำกับของรัฐ (Charter School) : บทเรียนจากต่างประเทศ โดย สนานจิตร์ สุขนศทรัพย์ และ คณะ (2542:132) มีข้อมูลที่น่าสนใจต่อการดำเนินการของโรงเรียนประจำ คือ รายงานวิจัยที่ได้ กล่าวถึง มูลเหตุหนึ่งที่ตั้งจุดผู้ปกครอง และนักเรียนในระดับที่ได้ผลมากต่อความพึงพอใจที่มีต่อ โรงเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมอบอุ่น สภาพแวดล้อมปลอดภัย ดังนั้นเมื่อนักเรียนมาอยู่ ประจำในโรงเรียน การจัดบรรยากาศที่ดี การจัดระบบดูแลให้คำปรึกษาที่ดี

กิจกรรมที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียนประจำ ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกัน กิจกรรมทางด้านสังคม และทักษะการ แก้ปัญหา เป็นสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่าควรพัฒนาให้มากกว่าที่เป็นอยู่ นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการที่นักเรียนอยู่ประจำจะไม่สูญเสียโอกาส หรือประสบการณ์ด้านนี้ไป

ในเรื่องที่โรงเรียนควรคำนึง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรทำความเข้าใจกับ นักเรียนว่า การกำหนดให้มีระเบียบนั้น ถือเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี และเป็น การป้องกันสวัสดิภาพนักเรียนมากกว่าการควบคุม ดังนั้นควรที่จะทำให้นักเรียนมีการยอมรับ ระเบียบวินัย สำหรับโรงเรียนประจำเมื่อมี นักเรียนมาอยู่ร่วมกันจำนวนมาก ย่อมก่อให้เกิด ปัญหาได้ ดังนั้นการจัดการของโรงเรียนประจำในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญ การอบรมบ่มนิสัย และกำหนดแนวทางการดูแลนักเรียนประจำที่เหมาะสมให้นักเรียนเรียนรู้กฎ ระเบียบ ด้วย ตนเองในชีวิตประจำวัน จะทำให้ปัญหาทางด้านนี้ลดลง จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประจำจะเน้นที่ การป้องกันมากกว่าการลงโทษ ในเรื่องการลงโทษนั้นก็จะกระทำในเชิงสร้างสรรค์ การให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ และการลงโทษตามกรอบวินัยของโรงเรียน อย่างที่ โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิสกุลดำเนินการ ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะจะทำให้ นักเรียนตระหนักในวินัยมากขึ้น และเป็นการฝึกให้นักเรียนปกครองตนเอง ปกครองกันเอง

จากผลการวิจัย ในด้านดำเนินการด้านการอบรม ชัดเกลานิสัยนักเรียน ของโรงเรียนประจำ จะส่งผลต่ออุปนิสัยและบุคลิกภาพของนักเรียนในอนาคตสอดคล้องกับแนว คิดของ วรวิทย์ วสันตกร (2529: 107) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของโรงเรียนประจำไว้ว่า โรงเรียน

ประจำมีประโยชน์มาก การอบรมของโรงเรียนจะทำให้เยาวชนเหล่านั้นเจริญเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ เมื่อประกอบกิจการงานใด ๆ ก็จะเป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ

2.3 การงานบริหารธุรการและการเงิน

การบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูล จัดเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับการบริหารแบบบริษัทเอกชน คือ ให้การทำงานเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ลดขั้นตอนการทำงานให้สั้นลง

บริหารงานธุรการและการเงินของโรงเรียนประจำเอกชน จะจัดบุคลากรรับผิดชอบการดำเนินงานที่ต่างกัน ในส่วนของโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูลจะแยกหน้าที่ของบุคลากรงานบริหารออกจากงานวิชาการ สำหรับในด้านธุรการและการเงินของโรงเรียน จะจัดเจ้าหน้าที่ดำเนินการเฉพาะ

การบริหารงานการเงิน โรงเรียนจะมีการจัดทำอำนาจทางการเงิน เพื่อให้บุคลากรระดับผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายในระดับหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ลดภาระงานด้านการบริหารลง และมีเวลาทุ่มเทกับการบริหารงานวิชาการเต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2544: 54) ดังที่กล่าวอ้างแล้ว

ทางด้านการบัญชีใช้วิธีการบันทึกบัญชีแบบฝั่งรับ ฝั่งจ่าย และบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งใช้กับบริษัทเอกชนขนาดกลาง ทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ลดการผิดพลาด และลดกำลังคนลง

ในด้านการงบประมาณ โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูล ได้ใช้วิธีการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB : Performance – Based Budgeting) ซึ่งเป็นการดำเนินการงบประมาณแนวใหม่ ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารมากขึ้น ไม่ต้องกังวลกับการตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติ แต่จะคำนึงถึงผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานมากกว่า (ชัยพจน์ รักราม, 2544: 53) การจัดสรรงบประมาณเป็นแบบรวมรายการ (Block Grants) และทำแผนงานล่วงหน้า 3 ปี ตามกรอบการจัดสรรงบประมาณระยะปานกลาง (MTEF : Medium Term Expenditure Framework)

การบริหารงานธุรการทั่วไปของทั้งสองโรงเรียนจะมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีการบริหารงาน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทั้งในระบบเอกสาร และด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ จะทำให้การบริหารงานมีความรวดเร็วขึ้น

2.4 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การบริหารงานโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้นโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท จึงมีการจัดแผนการบริหารงานบุคคล เพื่อพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินงาน ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสอดคล้องกับภาระงาน เน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถตรงกับภารกิจหลัก ทั้งนี้ได้มีการมอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการวางแผนกำลังคนในด้านจำนวนและคุณสมบัติ กำหนดความต้องการด้านบุคคลที่สอดคล้องกับภารกิจ และการดำเนินงานของโรงเรียน ด้วยการประเมินกำลังคนในปัจจุบัน และความต้องการในอนาคต จะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประจำเอกชน มีระบบการบริหารงานที่ชัดเจน นอกจากนี้โรงเรียนประจำเอกชน ประเภทพับลิกสกูลยังมีการกำหนดขั้นตอนการบริหารงานบุคคลทั้งในด้าน ขั้นตอนการขออนุมัติกำลังคน ขั้นตอนการสรรหา และคัดเลือกครูและบุคลากรอื่น ๆ การจัดระบบการบริหารงานบุคคลในรูปของคณะกรรมการ

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร ด้วยวิธีการจัดการอบรมภายใน การเชิญวิทยากรมาบรรยาย หรือจัดส่งไปอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้บุคลากรมีความมั่นคงก้าวหน้าในวิชาชีพ จัดระบบเงินเดือน ค่าตอบแทนที่ เหมาะสม มีสวัสดิการเกื้อกูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นการธำรงรักษาบุคลากร หรือทำให้บุคลากรที่มีความสามารถ ปฏิบัติงานในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.5 การบริหารกิจการนักเรียน

ในด้านการบริหารงานโรงเรียน งานด้านที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของโรงเรียนประจำ คือ งานวิชาการ งานดูแลนักเรียนประจำ และงานกิจการนักเรียน ที่ต้องสอดประสานกันเพราะเป้าหมายของโรงเรียนประจำคือ การพัฒนา นักเรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย วุฒิภาวะ ปัญญาทางอารมณ์ สังคม ดังนั้นงานกิจการนักเรียนจึงเป็นงานสำคัญอีกงานหนึ่งของโรงเรียนประจำ

โรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนา นักเรียนตามศักยภาพ การพัฒนาอุปนิสัย ตามแนวทางการศึกษาของโรงเรียน จะเห็นได้ว่าการดำเนินการตั้งแต่การรับนักเรียนใหม่ การจัดการศึกษา กล่อมเกล้าให้กับนักเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ดำเนินงานทั้งในด้านการจัดทำข้อมูลนักเรียนในด้านประวัติ ผลการเรียน จัดทำสมุดรายงานตัวนักเรียน ซึ่งการรวบรวมข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญในการรู้จักนักเรียน และการพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ

งานฝ่ายหนึ่งในโรงเรียนประจำ ที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบมากในการดูแลนักเรียน คือ งานปกครองนักเรียน โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูลจะจัดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการปกครองดูแลนักเรียน คือ ผู้กำกับคณะ หัวหน้าครูคณะ หรือครูประจำคณะ ส่วนโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น งานปกครองนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครอง หัวหน้าครูประจำ หรือครูเวร การปกครองนักเรียนประจำที่ดีที่สุด คือ ความใกล้ชิด และความเข้าใจซึ่งกันและกัน (วินัย พัฒนรัฐ,ม.ป.ป.: 13) สำหรับนักเรียนที่อยู่ประจำ การที่จะทำให้นักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่สร้างความรัก ความสามัคคี การฝึกฝนการทำงานร่วมกัน ส่วนการให้นักเรียนชั้นโตทำหน้าที่ใน

การปกครองนักเรียนชั้นเล็กกว่า เป็นเรื่องที่ดี เพราะจะเป็นการฝึกความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำ แต่ผู้ดูแลนักเรียนประจำต้องคอยดูแล ชี้นำ

การจัดบริการต่าง ๆ ในโรงเรียนประจำเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการบริการด้านสุขภาพอนามัย การที่โรงเรียนประจำจัดให้พยาบาล หรือแพทย์วิชาชีพในการตรวจรักษาพยาบาลเบื้องต้นนั้น มีความเหมาะสมอย่างมาก รวมทั้งการบริการเรื่องสุขภาพอื่น ๆ ในการให้ความรู้การรักษาอนามัยส่วนตัว การจัดบริการอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการอย่างครบถ้วน การจัดบริการร้านค้าในโรงเรียน การจัดระบบรักษาความปลอดภัยซึ่งมีความสำคัญมาก การให้ความรู้เรื่องความปลอดภัย การติดตั้งอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมซ้อมการดับเพลิง จัดจุดรวมพลเมื่อมีอัคคีภัย เป็นเรื่องที่โรงเรียนประจำต้องดำเนินการให้ได้อย่างครบถ้วน การจัดบริการหนึ่งของโรงเรียนประจำที่มีลักษณะพิเศษกว่าโรงเรียนไปมาทั่วไป คือการจัดทุนการศึกษา โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูลจะจัดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนมากกว่าจัดมอบให้เฉพาะนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ แต่จะมอบทุนให้กับนักเรียนที่ช่วยเหลือกิจการโรงเรียน หรือทุนที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้

การบริการหนึ่งซึ่งโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูล ดำเนินการโดยเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน คือ การดำเนินการตั้งศูนย์แนะแนวอาชีพ (Career Center) ที่มีหน้าที่มากกว่าการแนะแนวการศึกษาต่อ แต่จะจัดระบบการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพในอนาคตด้วย

การจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภท ถือเป็นงานที่มีความสำคัญมาก เพราะกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมให้การศึกษา และพัฒนานักเรียนในโรงเรียนประจำ กิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนประจำ จึงเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความสามารถ ความถนัด เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ และให้นักเรียนมีสุนทรีย์ะ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในด้านกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการปกครอง กิจกรรมสมาคม ชมรม ชุมนุ่มต่าง ๆ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมค่ายวิชาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การกีฬา การแสดงดนตรี กิจกรรมศิลปะ การออกแบบและเทคโนโลยี การละคร กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การโต้วาที ฯลฯ โดยที่กิจกรรมเหล่านี้บางกิจกรรมนักเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมเอง หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้

กิจกรรมหนึ่งซึ่งโรงเรียนประจำให้ความสำคัญ คือการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนเก่า ซึ่งนักเรียนเก่าจะมีความผูกพันกับโรงเรียนมาก ดังนั้น นักเรียนเก่าจะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนเป็นอย่างดี

3.6 การบริหารงานอาคารสถานที่

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนประจำเอกชน ทั้ง 2 ประเภท จัดการบริหารอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย ความปลอดภัย โดยการดำเนินการจัดสร้างและวางผังอาคารสถานที่เพื่อการใช้ประโยชน์สูงสุด มีการจัดภูมิทัศน์เพื่อสร้างบรรยากาศ ใน

การอยู่ประจำของนักเรียน มีการสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ อาคารเรียนเฉพาะสาขา อาคารที่สร้างขึ้นเฉพาะภารกิจของโรงเรียนประจำ เช่น โรงครัวประกอบอาหาร โรงซักรีด ในด้านการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนประจำมีการจัดระบบการใช้ วางแผนการใช้ ซ่อมบำรุง รักษา และจัดระบบรักษาความปลอดภัยในตัวอาคาร

หากจะกล่าวถึงการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนประจำ สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ ประโยชน์สอย ความเหมาะสม และเพียงพอต่อการอยู่อาศัย ควรให้ความสำคัญกับการจัดภูมิทัศน์เพื่อนำอยู่อาศัย เหมาะแก่การเป็นโรงเรียนประจำ และหากสามารถจัดการในเชิงธุรกิจในการให้บริการสถานที่ของโรงเรียนจะเป็นประโยชน์ในการสร้างรายได้ให้กับโรงเรียนด้วย

3.7 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ และสนับสนุนกิจการของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนประจำทั้ง 2 ประเภทที่ศึกษาวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์ทั้งในด้านการให้บริการแก่ชุมชนในด้านที่สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับชุมชนได้ เช่น การเป็นแหล่งในการศึกษาดูงานกิจการของโรงเรียน การให้บุคลากรที่มีความรู้ไปบรรยาย เป็นต้น รวมทั้งรับการสนับสนุนจากชุมชน ในด้านของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากชุมชน และภูมิปัญญาในท้องถิ่น เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดประชุม การเชิญเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน หรือเชิญผู้ปกครองมาบรรยายให้ความรู้ การจัดประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นต้น การดำเนินการในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการสร้างความร่วมมือ โดยที่โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน ชุมชนจะให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจการของโรงเรียน โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ และสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

หากจะกล่าวโดยสรุปตอนท้ายของการวิจัยนี้ว่า จากการศึกษาโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ตามเกณฑ์ของ Cadwell และ Spinks อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ (2544: 32-35) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ที่มีจุดหมายทางการศึกษา ชัดเจน มีแผนงานรองรับ มีแผนงานพัฒนานักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม ด้านการตัดสินใจที่บุคคล คณะครู ชุมชนมีส่วนร่วมระดับสูง ด้านทรัพยากรโรงเรียนมีอยู่อย่างพอเพียง และการมีครูที่มีความสามารถและแรงจูงใจ ด้านภาวะผู้นำที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากร ครูมีความตระหนักในสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานอื่น ชุมชน ครู และนักเรียน มีรูปแบบการบริหารที่ยืดหยุ่น พยายามทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จัดให้มีข้อมูลย้อนกลับระดับสูง และตรวจสอบแผนงาน วัดความก้าวหน้าตามจุดหมาย ด้านบรรยากาศที่เอื้ออำนวยทุกด้าน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน จะเป็นการสรุปที่ดีของการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ในการนำปรัชญา เป้าหมาย และแนวทางการศึกษาของโรงเรียนประจำมาดำเนินการจัดการศึกษา ควรดำเนินการอย่างรอบด้านทั้งนี้เพราะความมุ่งหมายของโรงเรียนกว้างไกลกว่าความสามารถทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว

2. ในด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรจัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบันและอนาคต

3. ในด้านการดูแลนักเรียนประจำ ควรจัดบุคลากรที่มีคุณลักษณะที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งในด้านความสามารถในด้านวิชาการและการอบรมนิสัย บุคลิกภาพ และปัญญาทางอารมณ์ และประสบการณ์ ทั้งนี้ในภาระงานต้องมีความเกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนให้มีพัฒนาการและความมั่งคั่งทั้งทางด้านอุปนิสัย และสติปัญญา

4. ในด้านการดูแลนักเรียนประจำ โรงเรียนประจำควรมีการปรับปรุงระเบียบประเพณีบางประการของนักเรียนที่ไม่เอื้ออำนวยในสภาวการณ์ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพของการบริหารงานโรงเรียนประจำ เอกชนในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งในด้านของแนวทางการจัดการศึกษาที่มีความหมายกว้างไกลกว่าความรู้ ซึ่งจะได้ข้อมูลในเชิงลึกสำหรับการบริหารงาน

2. ควรทำการวิจัยในเชิงของการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนประจำ ลักษณะสามเส้าระหว่างโรงเรียนประจำเอกชน โรงเรียนประจำที่ดำเนินการโดยรัฐบาล และโรงเรียนประจำนานาชาติ (International Boarding School) ที่เปิดดำเนินการในประเทศไทย จะให้เห็นความสอดคล้องและความต่างของรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนประจำ เพื่อที่จะได้เป็นตัวแบบในด้านการบริหารงานโรงเรียนต่อไป

3. ควรทำการวิจัยในด้านของสภาพปัญหาการดำเนินการของโรงเรียนประจำ เอกชน ทั้งนี้ แม้โรงเรียนประจำในประเทศไทยมีจำนวนไม่มาก แต่เป็นโรงเรียนที่น่าสนใจ และสามารถตอบสนองต่อภารกิจในการจัดการศึกษาทั้งในด้านการศึกษาทั่วไป และการศึกษาเฉพาะ จะเห็นได้ว่า องค์ความรู้ในด้านของโรงเรียนประจำยังไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างแพร่หลาย